

Starožitníci letos slaví

TEXT ING. SIMONA ŠUSTKOVÁ, 1. VICEPREZIDENTKA ASOCIACE STAROŽITNÍKŮ, Z.S., FOTO ARCHIV ASOCIACE STAROŽITNÍKŮ, Z.S.

Asociace starožitníků České republiky oslaví letos pětadvacáté výročí. Oficiálně byla založena 23. září 1991 po roční práci desetičlenného přípravného výboru. Samotné výročí bývá důvodem k oslavě, ale zda je co slavit, posuďte sami.

V období první republiky v Československu obchod s uměním a starožitnostmi vzkvétal, probíhaly hojně aukce a mnoho obchodníků jezdilo po světě nakupovat umělecká díla a starožitnosti pro domácí trh, což se děje vždy, když je společnost bohatá. Sběratelé vytvářeli sbírky obrazů, kolekce skla, porcelánu či zbraní a nešlo jim primárně o to ukládat do starožitností peníze, ale dělat si radost a uchovat dědictví předků dalším generacím. Uložení finančních zdrojů bylo jakýmsi bonusem navíc. Vše rozprášila druhá světová válka a následně únorový komunistický převrat. Starožitnosti byly najednou považovány za buržoazní přežitek, zabavovány a svázeny do bazarů či ničeny, starožitníci byli zavíráni do vězení nebo posíláni na nucené práce. Obchod zanikl prakticky ze dne na den. Několik obchodů se starožitným porcelánem či šperky přežívalo pod národním podnikem Klenoty, ale většinou se obchodovalo se starožitnostmi a obrazy napůl ilegálně.

Listopadová revoluce v roce 1989 umožnila vrátit obchod se starožitnostmi zpět na legální scénu a nastal i rozkvět aukčních domů. Bylo jasné, že je potřeba tuto vysoce individuální činnost nějak zastřešit, obchodníky sdružit a hájit jejich zájmy. Vznikla nutnost poskytnout formální vzdělání lidem, kteří byli odborníky s dlouholetou praxí sběratelů, ale chyběly jim doklady, aby dostali živnostenské listy. Bylo třeba navázat vztahy s cizinou a zorganizovat oficiální veletrhy, které by starožitnosti znovu vrátili na výsluní. Bylo nezbytné vytvořit i jakýsi morální kodex, jímž by se obchod se starožitnostmi měl řídit. Chyběla instituce, která by byla schopna jednat v legislativním procesu se státními orgány a vysvětlovat specifika obchodu se starožitnostmi. Proto Asociace starožitníků vzniknout musela.

Někdy je snadnější velký projekt zrodit, než ho udržet další léta v chodu či dokonce v rozkvětu. Asociace našťástí i v tomto obstála. Její prezidium, sekretariát a tři prezidenti, kteří se v jejím čele vystřídali – Richard Šubrt, Simona Šustková a Jan Neumann – na tom celých pětadvacet let pilně pracují.

V bilanci činnosti se jako nejúspěšnější jeví projekt Rudolfská akademie, dvouleté rekvalifikační studium pro obor starožitník, které běží od roku 1992. Další významnou

oblastí je organizování veletrhů. V listopadu 1993 Asociace iniciovala konání 1. veletrhu ANTIK 93 v Paláci U Hybernů, který představil veřejnosti poprvé po padesáti letech přehlídku obchodů se starožitnostmi z celé republiky.

Od roku 1998 pořádá veletrhy starožitností Asociace sama, a to pod označením Antique. Veletrhy se staly stálíci české kulturní scény, stěhovaly se přes Obecní dům, Umělecko-průmyslové museum a výstavní síň Mánes až do dnešního místa konání, Novoměstské radnice v Praze. Na podzim tohoto roku proběhne již 38. veletrh. V roce 1996 v Salzburgu došlo k přijetí AS ČR do světového

sdržení C.I.N.O.A. jako prvního ze států bývalého komunistického bloku. O rok později proběhla v Praze konference C.I.N.O.A. V roce 1996 byl slavnostně otevřen Klub starožitníků ve Valentinské ulici 7, v Praze 1, kde Asociace starožitníků získala kancelář a prostor pro společná setkání a jednání. Asociace starožitníků pracovala po celých pětadvacet let na připomínkách k návrhům zákonů, např. k novele zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, na novém puncovním zákoně, připomínkala zákon o DPH, řešila a řeší otázky autorského zákona o opětovném prodeji, připomínkala živnostenský zákon. Angažuje se i v charitativní činnosti, proběhly aukce pro Nadaci Naše dítě, pro Nadační fond Kapka naděje, pro Společnost pro ranou péči Praha a pro Jedličkův ústav, každoročně se konají na veletrzích sbírky pro různé subjekty.

Když se někdo zeptá, co Asociace vlastně dělá, odpověď může být dlouhá. Ale zcela stručně se dá říci, že se snažíme o kultivaci trhu vzděláváním na Rudolfské akademii a prostřednictvím přehlídky starožitností na veletrzích Antique. Hájíme zájmy obchodníků a sběratelů. A ze všech sil přibližujeme generacím, které vyrůstaly v době, kdy starožitnosti nebyly v módě, že antikvity mají svou krásu i cenu a je smysluplné je obdivovat i sbírat. ✘

